

Nr 36.

Av herr **Österberg**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag rörande omorganisation av vissa förhållanden vid flottans stationer i Stockholm och Karlskrona.*

Vid flera tillfällen ha i synnerhet bland underbefäls- och manskapsklasserna vid kungl. flottan höjts anmärkningar emot organisationen av de stationära förhållandena vid kungl. flottans stationer i Stockholm och Karlskrona.

Särskilt blev man varse att åtskilliga brister förefunnos, då i augusti månad 1914 flera årsklasser av flottans värnpliktige inkallades. Beväringsskompaniet vid flottans station i Stockholm fick helt plötsligt upp sin styrka till över 2,000 man, och den ena åtgärden efter den andra visade, att kompaniets officerare och underofficerare fått sig en alldeles för stor och tyngande börda pålagd. Vid kommenderingarna kunde inga hänsyn tagas till t. ex. de inkallade A-klassarnas kvalifikationer. En artillerimatros kommenderades till signalman vid en norrländsk signalstation och en 2. klass signalmatros av de äldsta årsklasserna hamnade vid en 1. klass signalstation och skaffade sin förman straff för en misslyckad signalering med svenska örlogsfartyg, som lagt sig inom signalhåll för erhållande av för fartygen ej oviktiga upplysningar. I grovarbete, såsom vedhuggning m. m. på örlogssvarvet gingo samtidigt korpraler av signalavdelningen. Flera inmönstrade hade helt och hållet bortglömts på kompaniexpeditionen med resultat, att de gingo utan sysselsättning och aktade sig visligen för att anmäla sig för vederbörande för erhållande av tjänstgöring. På exercisskola kommenderades såsom instruktörer värnpliktiga styrmän, vilka i prak-

tisk militärtjänst saknade de kunskaper, som en stor mängd av de på varvet kommenderade A-klassarna innehade.

Den ökade utkommenderingen av fartyg gjorde, att åtskilliga av stationens befäl och underbefäl fingo lämna sina befattningar på varvet, i kompaniexpeditioner och kanslier. Som deras ersättare på dessa poster inkallades reservofficerare och konstituerade underofficerskorpraler av B-klassen. Dessa sistnämnda grupper kunna ej på långt när fylla de anspråk, som måste ställas på befäls personer vid stationerna. Detta befäls disciplinära uppfostran och anpassning brister i åtskilliga punkter, och arrangemanget medförde en farlig slapphet och likgiltighet bland den massa av folk, som vid nämnda tid låg inkasernerad.

Uppenbart torde vara, att organisationen av de stationära förhållandena är skuld till de anmärkningar som framkommit, men det är naturligtvis av mycken vikt och betydelse, att en omorganisation kommer till stånd och skaffar plan och reda i här påtalade omständigheter. Fördenskull torde en mobiliseringsavdelning av vittomfattande beskaffenhet anordnas. Denna avdelning borde årligen till rullföringsexpeditionerna erhålla uppgifter på inom området boende beväringmän tillhörande flottan och årligen placera s. k. förhandsfolk eller A-klassare på vissa poster ombord eller i land, varigenom beväringen redan i fredstid hade reda på var de skola kommenderas vid mobilisering. Även torde ersättningsfolk på enahanda sätt placeras.

Reservbefäl av den civila sjökaptens- och styrmansklassen böra såvitt möjligt kommenderas till tjänstgöring ombord och ej hänvisas till befälsposter på stationen, där deras korta militära utbildning ej svarar mot de fordringar, som böra ställas på stationsbefäl.

Den bästa och kraftigaste befälskategorien för stationerna erhålles otvivelaktigt från flottans egen underofficerskår. Praktiska och dugliga underofficerare borde kunna befordras till vad jag här skulle vilja kalla stationsofficerare och placeras som kompanichefer, adjutanter och kasernofficerare. Dessa befattningar skola beklädas under en lång följd av år, varigenom organisationen erhöle både fasthet och styrka. Kompanierna omorganiserades till avdelningar omfattande vardera högst 200 man och till chef för samtliga avdelningar utsågs en kommandör eller kommandörkapten med benämning chefen för sjömanskåren vid flottans station i Stockholm resp. Karlskrona. Härigenom skulle underofficerskåren bilda en särskild avdelning under en särskild chef. Den del av beväringen, som utbildas till specialavdelningar, såsom signal- och artillerimatros

m. m., tilldelades stammens avdelningar, varigenom beväringsskompaniet eller beväringssavdelningen endast komme att omfatta s. k. militärarbetare. Manskapets mobiliseringsavdelning blev en under marininstaben sorterande myndighet.

Genom det här av mig skisserade förslaget, som naturligtvis på intet sätt kunnat bliva uttömmande, skulle helt säkert intresset för flottans rekrytering väsentligen förbättras. En skeppsgosse skulle därigenom vinna utsikt till att kunna i sinom tid bliva stationsofficer, och därmed skulle han liksom varje annan svensk medborgare bliva i tillfälle att genom visad duglighet nå fram till en social och ekonomisk ställning, vartill han på grund av sina egenskaper gjort sig förtjänt. Reservbefälet skulle ej i den utsträckning som nu är fallet behöva användas för stationstjänst, och flottans fasta officerskår behövde ej heller avbrytas i sitt krävande arbete genom kommenderingar till kompani- eller annan för dem mindre intressant tjänstgöring.

Den stora tillgång på personal vår flotta vid mobilisering innehar, synes vara nödvändigt att i detta sammanhang påpeka. Då förluster i krig av manskap vid flottan står i sammanhang med förluster eller skador av fartyg, torde ersättningspersonal ej behövas i större omfattning. Atskilliga årsklasser bliva därför lediga, och det torde ifrågasättas, om inte just denna del av sjöbeväringen borde organiseras till landtrupper med förläggning vid våra kuster såsom skyddskompanier i stället för den del av armén, som nu under neutralitetsvakten innehar dylik syssla. I flottans A-klassare torde lämplig befälspersonal för detta ändamål finnas. Genom befäls- och underbefälskurser för A-klassare kunde sålunda utbildat manskap utnämnas till reservunderbefäl och reservstationsofficerare. Därmed skulle endast kompanichefsbefattningen i dessa trupper behöva fyllas genom kommendering av fast anställd officer. En organisation av marina skyddstrupper skulle föranleda, att flottans värnpliktige ej, då åldern är inne, behövde överföras till landstormen.

Av vad här ovan anförts har jag sökt visa, att en omorganisation av de stationära förhållandena vid flottans stationer är önskvärd och nödvändig.

På grund av vad som anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till
Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och för-

slag angående bemälda omorganisation samt därav föranledda ändringar i underbefälets befordran och avlöning.

Stockholm den 25 januari 1916.

Gust. Österberg.
